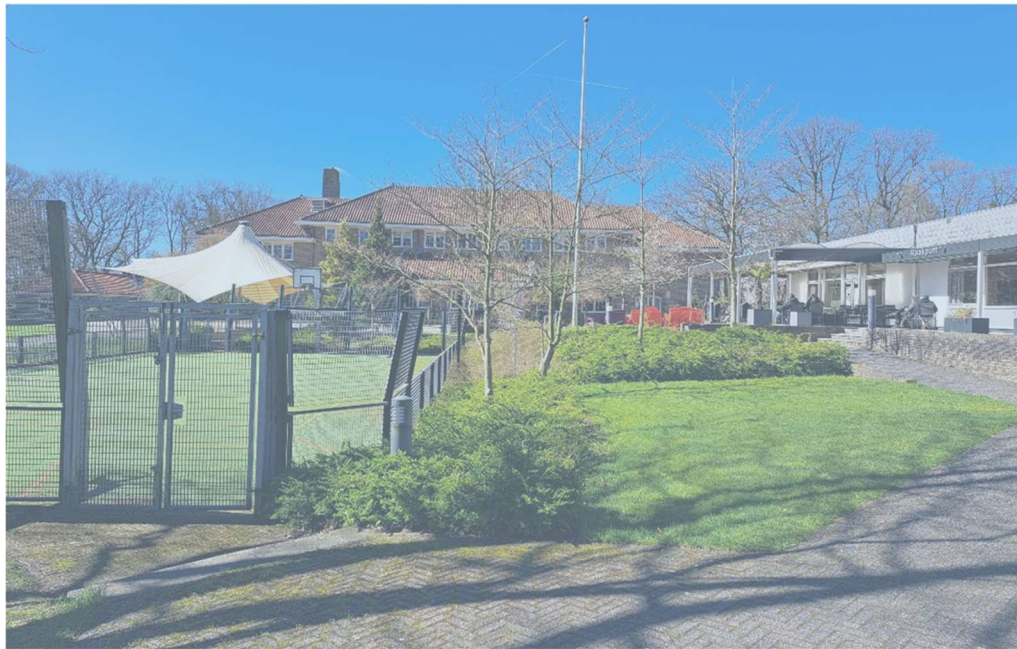

Natuurtoets Bestemmingsplan Zorgpark Zorg & Schild

Vorbereidende werkzaamheden
t.b.v. herontwikkeling Zorgpark
Zon en Schild

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 484376.100
definitief revisie 01
26 juni 2023

Natuurtoets Bestemmingsplan Zorgpark Zorg & Schild

Voorbereidende werkzaamheden t.b.v. herontwikkeling Zorgpark Zon en Schild

projectnummer 484376.100
definitief revisie 01
26 juni 2023

Auteurs

D. G. Lampe

Opdrachtgever

Stichting GGz Centraal
Postbus 3051
3800 DB Amersfoort

Gecontroleerd

M. van Gemeren

datum

26 juni 2023

beschrijving

Definitief

vrijgave

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding & planvoornemen	4
1.2	Doel	7
1.3	Leeswijzer	7
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	8
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	8
2.2	Effectbepaling voornemen	9
2.3	Soortbescherming	10
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	10
2.3.2	Vogels	10
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	14
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	16
2.3.5	Reptielen	17
2.3.6	Insecten	18
2.3.7	Zaadplanten, varens en bladmosse	18
2.3.8	Zorgplicht	18
2.4	Natura 2000	19
2.5	NNN	20
2.6	Overig provinciaal beleid	22
2.7	Beschermde houtopstanden Wnb	23
2.8	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	24
3.	Conclusie & advies	26
3.1	Soortbescherming	26
3.1.1	Zorgplicht	27
3.2	Gebiedsbescherming	27
3.2.1	Natura 2000	27
3.2.2	NNN	28
3.2.3	Overig provinciaal beleid	28
3.3	Beschermde houtopstanden Wnb	28
3.4	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	28
	Literatuurlijst	29
	Bijlage 1 Wettelijk kader	31
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	40

1. Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

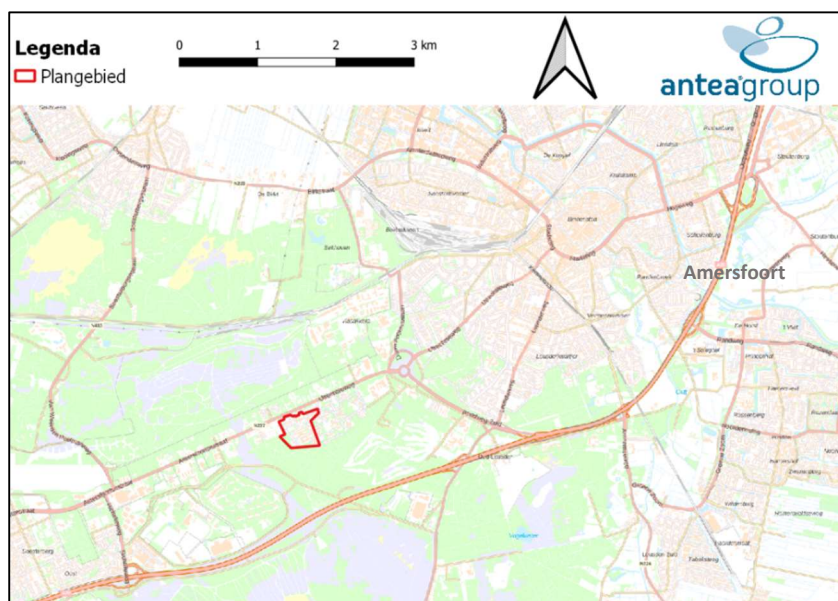
GGZ Centraal is voornemens om het Zorgpark Zorg & Schild te herinrichten en moderniseren. Het plangebied ligt op het Zorgpark Zorg en Schild ten zuiden van de Utrechtseweg (N237) en ten noorden van de Bosweg in het buitengebied van Amersfoort (gemeente Amersfoort, Provincie Utrecht).

Het planvoornemen in deze natuurtoets omvat de sloop van drie gebouwen (A, B en C), bouwrijp te maken kavels (D en E), de reconstructie van boven- en ondergrondse infrastructuur, de aanleg van parkeerplaatsen en de kap van een aantal bomen (in rood aangegeven) (zie figuur 1.3). Daarnaast worden op het terrein mogelijk monumenten herontwikkeld (F en G). Rondom het terrein wordt een ringweg aangelegd (zie figuur 1.5). Voor de aanleg van deze ringweg worden bestaande voetpaden verbreed en wordt een weg doorgetrokken door een te slopen gebouw.

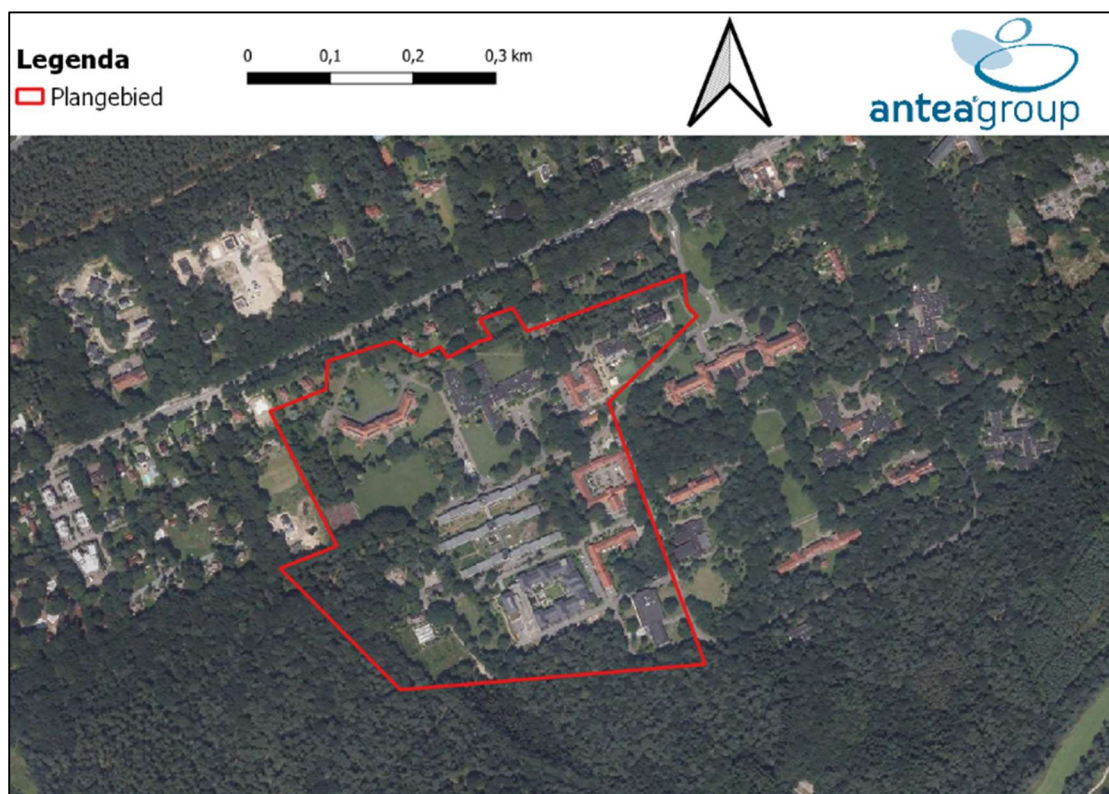
Er zijn in het plangebied eerder twee separate natuurtoetsen uitgevoerd met toetsingen van de renovatie/sloop van het gebouw 'Hebron' (Antea Group, 2023a), medisch centrum, de Utrechtseweg 270 1 tm 3, Boslust en de Stoof/Dis (Antea Group, 2023b). Het is nog niet bekend wanneer de kap- en sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd en hoe lang deze naar verwachting duren.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming (Wnb), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets. Daarnaast worden kansen voor het verbeteren van natuurwaarden genoemd.

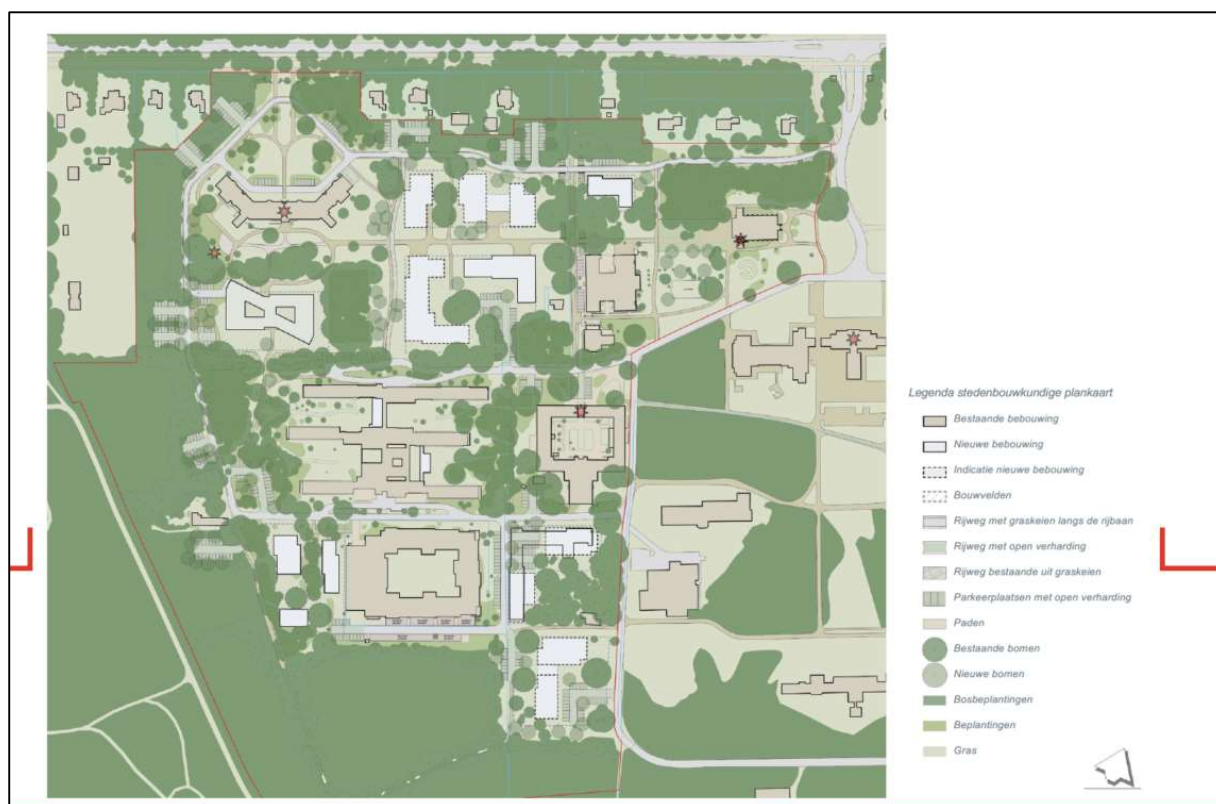
In de figuren 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 1.3 tot en met 1.5 is een impressie van het ontwerp weergegeven. Voor een uitgebreide impressie van de herontwikkeling wordt verwezen naar *'Stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteitsplan Zorgpark Zon & Schild'*, Vollmer&Partners, november 2022.

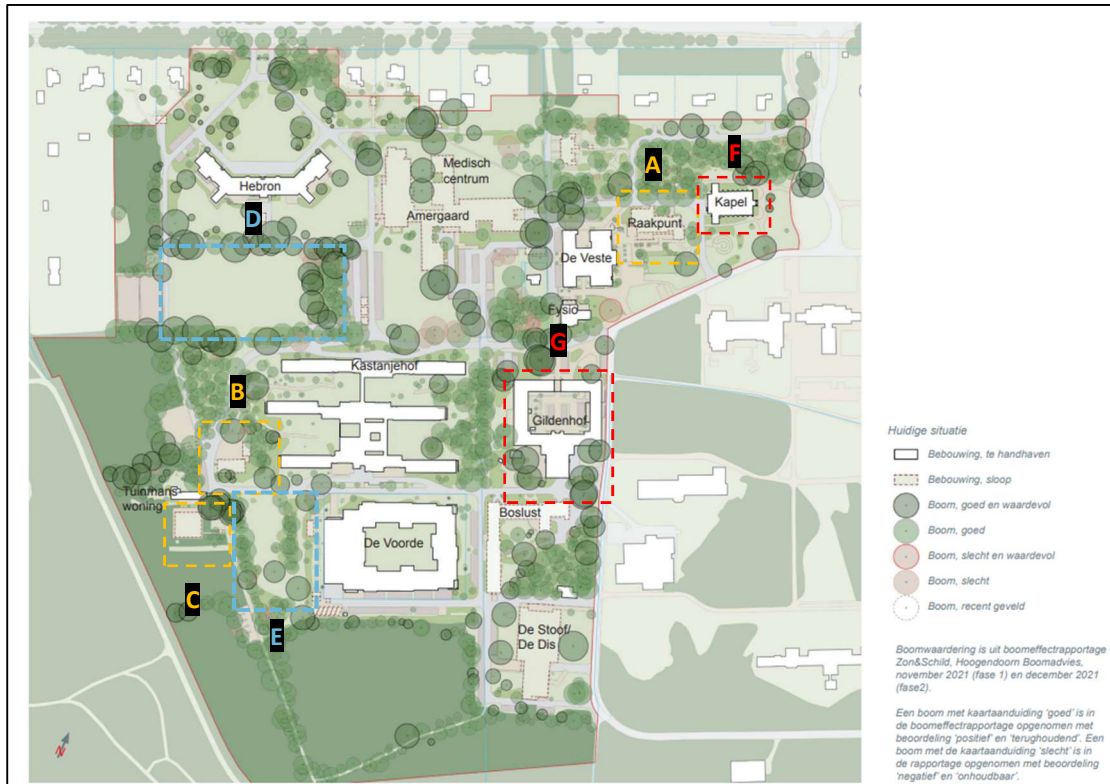
Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving. Bron: BRT-achtergrondkaart, QGIS, 2023.

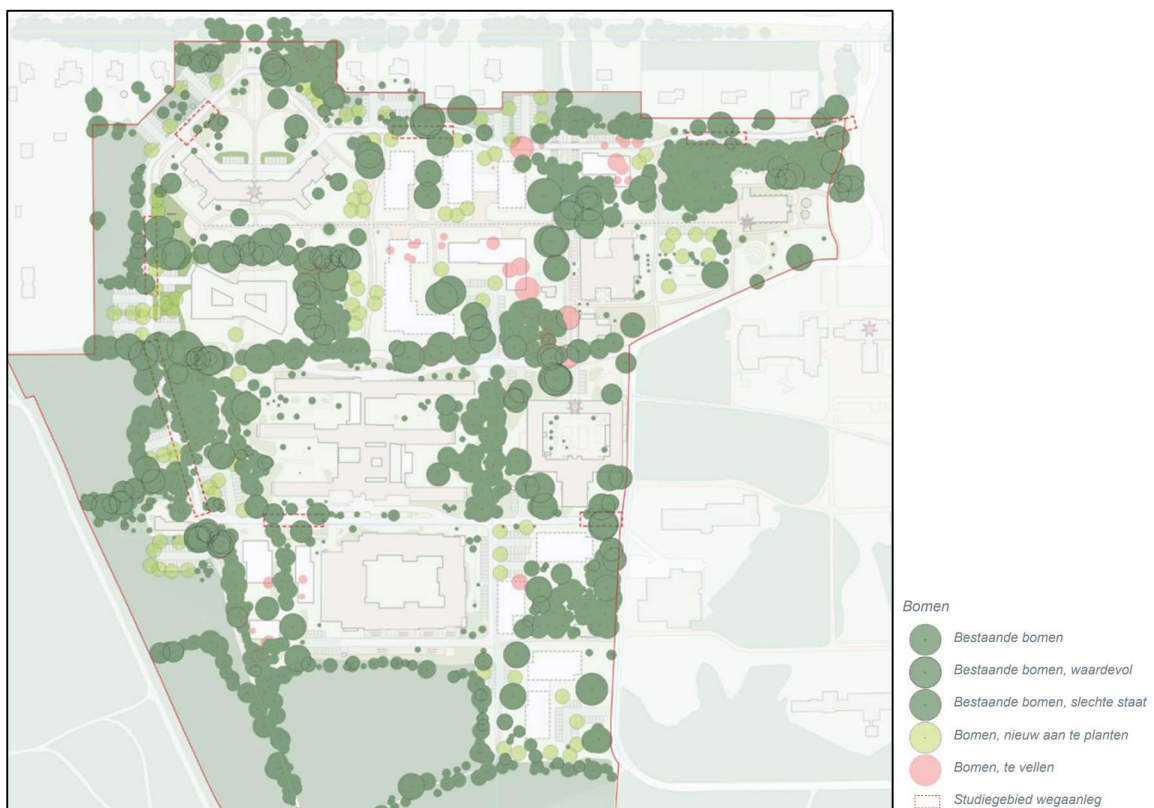
Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Luchtfoto, QGIS, 2023.

Figuur 1.3a. Stedenbouwkundig plan. Bron: Sbp Zorgpark Zon & Schild', Vollmer&Partners, november 2022.

Figuur 1.3b. Schematische impressie ruimtelijke ontwikkeling (voornemen) en de voor onderhavige natuurtoets beoordeelde gebieden/gebouwen. In oranje omkaderd de te slopen gebouwen, in blauw de bouwklaar te maken kavels en in rood de te herontwikkelen/recoveren monumenten. Bron plantekening: Sbp, Vollmer & Partners, 2022.

Figuur 1.4. Impressie ruimtelijke ontwikkeling (voornemen) m.b.t. beplanting. De te kappen bomen zijn aangegeven als roze cirkels. Bron plantekening: Sbp, Vollmer & Partners, 2022.

Figuur 1.5. Impressie ruimtelijke ontwikkeling (voornemen) m.b.t. parkeerplaatsen. De parkeerplaatsen worden vervaardigd uit grastegels om het parkachtige karakter zo min mogelijk aan te tasten. Het blauwe vierkant betreft de aan te leggen ringweg. Bron plantekening: Sbp, Vollmer & Partners, 2022.

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders. Tevens wordt hier kort aandacht besteed aan kansen voor de natuur;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten, Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van de provincie Utrecht en beschermde houtopstanden. In paragraaf 2.8 worden kansen voor het verhogen van de natuurwaarden in het plangebied uiteengezet.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 3 april 2023 vanaf circa 12:30 en op 17 mei 2023 vanaf 20:00 uur zijn oriënterende terreinbezoeken uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij onbewolkt weer met een temperatuur van circa 10 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd. Hierbij zijn alle te slopen gebouwen met verrekijker geïnspecteerd op de aanwezigheid van inkruipruimten voor vleermuizen, steenmarter en nestmogelijkheden voor vogels. Ook zijn de te vellen bomen onderzocht op de aanwezigheid van nesten, scheuren en grote gaten.

Het plangebied is gelegen op een groen en bomenrijk landgoed met verspreid staand grote gebouwen. Rondom de gebouwen is een (onderhouden) grasvegetatie met verspreid struiken en bomen. Oppervlaktewater ontbreekt binnen het plangebied en directe omgeving. Er zijn in dit gebied eerder twee separate natuurtoetsen uitgevoerd met toetsingen van de renovatie/sloop van het Hebron (Antea Group, 2023a) medisch centrum, de Utrechtseweg 270 1 t/m 3, Boslust en de Stoof/Dis (Antea Group, 2023b). In dit rapport wordt verder gekeken naar de overige gebouwen die volgens de planvoornemens gesloopt of gerenoveerd worden, de te ontwikkelen bouwkvavels, parkeerplaatsen, infrastructuur en de te vellen bomen.

In figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Sloop van gebouwen A, B en C;
- Bouwrijp maken van bouw kavels D en E;

- Herontwikkeling monumenten F en G;
- Volledige reconstructie van de bovengrondse infrastructuur (oude wegen (incl. riool), deels nieuwe wegen + riool realiseren op dezelfde locaties en aanleg nieuwe parkeerplaatsen);
- Volledige reconstructie van de ondergrondse infrastructuur (aanleggen K&L-tracés, aanleg nieuwe nuts, rooien bestaande K&L) onder de bestaande wegen
- Aanleg ringweg (hoofdfra);
- Er wordt verharding verwijderd (deels binnen NNN-gebied);
- Er worden parkeerplaatsen gerealiseerd (deels binnen NNN-gebied);
- Kruid- en struikvegetatie rondom de gebouwen wordt deels verwijderd en/of aangetast;
- Enkele bomen worden mogelijk gekapt;
- Er is sprake van trillingen, geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Indien soortgroepen op basis van het oriënterend terreinbezoek op voorhand kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zijn deze soortgroepen vermeld in paragraaf 2.3.1. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijke effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van (geschikt) open (voortplantings)water in (de directe omgeving van) het plangebied en het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde amfibieën, vissen, libellen, kreeftachtigen & weekdieren in het plangebied worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Huismus	2
Buizerd	4	Kerkuil	3
Gierzwaluw	2	Ransuil	4
Grote gele kwikstaart	3	Sperwer	4
Havik	4	Wespendief	4

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals de buizerd en de ransuil), gebouwbroedende soorten (zoals de huismus en de gierzwaluw) en overige soorten (zoals de grote gele kwikstaart).

Tijdens het terreinbezoek is in de omgeving van het plangebied een overvliegende buizerd waargenomen. Overige soorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen tijdens het terreinbezoek.

Boombroedende soorten

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespandief

Tijdens het terreinbezoek zijn in (de directe omgeving van) de te slopen gebouwen of de te kappen bomen in het plangebied geen grote nesten in bomen aangetroffen die kunnen toebehoren aan boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest. Uit een eerder onderzoek (Antea Group, 2023) is een boomnest naar voren gekomen (oud ekster nest). Dit nest wordt voor voorliggend onderzoek buiten beschouwing gelaten. Omdat de planning van de werkzaamheden nog niet bekend is en binnen het plangebied wel geschikte bomen staan, kan de aanwezigheid van nestplaatsen van boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest in de toekomst niet worden uitgesloten. Hierom wordt een broedvogelcontrole voorafgaand aan de werkzaamheden geadviseerd.

Het plangebied kan onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nesten die in de wijde(re) omgeving broeden, zoals buizerd. Voor deze en overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest maakt het plangebied gezien de ruime aanwezigheid van alternatieven geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving.

Gebouwbewonende soorten

Huismus, gierzwaluw en kerkuil

Tijdens het terreinbezoek zijn huismus, gierzwaluw en kerkuil of sporen (zoals veren, braakballen, krijtsproten) niet aangetroffen.

In het plangebied (en de directe omgeving) is bebouwing aanwezig. De daken van gebouwen A, B en C zijn niet bedekt met dakpannen. Gebouw A heeft een plat dak. Gebouw B betreft een schuur met golfplaten. Gebouw C betreft een glazen kas. Dergelijke bebouwing biedt geen mogelijkheden voor gebouwbroedende soorten, zoals de huismus en gierzwaluw voor nest- en verblijfplaatsen, waardoor nestlocaties van de huismus en gierzwaluw in het plangebied kunnen worden uitgesloten. De daken van gebouw F (de kapel) en G (de Gildenhof) zijn bedekt met dakpannen. Dergelijke bebouwing is geschikt voor gebouwbroedende soorten, zoals de huismus en gierzwaluw, waardoor nestlocaties van de huismus en gierzwaluw in (de directe omgeving van) het plangebied niet kunnen worden uitgesloten. Tevens bevinden zich essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving voor huismus binnen het plangebied, waaronder meerdere (dichte) bosschages als schuilplaats/overnachtings- en winterverblijfplaats.

Kerkuilen vestigen zich graag in gebouwen zoals schuren of kerktorens waar hij rustige, donkere schuilhoekjes als roestplaats voor overdag en als nestplaats kan vinden. Gebouw A heeft geen geschikte openingen en is nog intensief in gebruik. De schuren B zijn ook nog in gebruik en worden regelmatig volledig gesloten. De meest zuidelijke schuur is ook van binnen bekeken op sporen van de kerkuil. De kas C bestaat volledig uit glas, waardoor het hier te licht en warm wordt voor gebruik door de kerkuil. Om deze redenen kan gebruik van de gebouwen door de kerkuil worden uitgesloten. In het dak van gebouw F zijn geschikte openingen aanwezig die kerkuil toegang kunnen geven tot de achterliggende binnenruimten. Hierdoor kunnen verblijfslocaties van de kerkuil in het plangebied niet worden uitgesloten.

Figuur 2.2: Geschikte nestlocaties voor beschermde vogelsoorten. Bron: Antea Group, 2023.

Concluderend kan de aanwezigheid van nestplaatsen en essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus en nestplaatsen van de gierzwaluw en kerkuil in (de directe omgeving van) het plangebied niet worden uitgesloten. Nestplaatsen en essentieel leefgebied van overige soorten met een jaarrond beschermd nest in (de directe omgeving van) het plangebied kunnen worden uitgesloten.

De huismus, gierzwaluw en kerkuil vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), welke is verwerkt in de Wnb. Indien er nestplaatsen van de huismus en/of gierzwaluw aanwezig zijn, kunnen deze verloren gaan als gevolg van de voorgenomen renovatie van de monumenten. Dit is een overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb. Ook aantasting van essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus is in overtreding met verbodsbepalingen uit de Wnb. Om overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb te voorkomen, dient allereerst de aan- of afwezigheid van de soorten te worden vastgesteld middels nader onderzoek. Dit nader onderzoek bestaat voor de huismus uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni (BIJ12, 2022a). Voor de gierzwaluw bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei - 15 juli, waarbij minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli plaatsvindt (BIJ12, 2017b). Voor de kerkuil bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 februari tot en met 15 oktober (BIJ12, 2017c). Daarnaast dient overdag gezocht te worden naar sporen van aanwezigheid zoals braakballen of krijtstrepen.

Vervolgstappen

Controle op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten voorafgaand aan de werkzaamheden in bomen/opgaande vegetatie. Tevens in bomen die in een straal van 75 meter rondom de te slopen, renoveren gebouwen of te ontwikkelen kavels staan.

Om de aan- of afwezigheid van de huismus, gierzwaluw en kerkuil aan te kunnen tonen, is nader onderzoek noodzakelijk. Onderzoek wordt uitgevoerd volgens de kennisdocumenten van BIJ12. Voor de huismus bestaat dit nader onderzoek uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni (BIJ12, 2022a). Voor de gierzwaluw bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei - 15 juli, waarbij minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli plaatsvindt (BIJ12, 2017b). Voor de kerkuil bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 februari tot en met 15 oktober (BIJ12, 2017c). Daarnaast dient overdag gezocht te worden naar sporen van aanwezigheid zoals braakballen of krijtstrepen.

Overige soorten

Grote gele kwikstaart

Geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart (nabij stromend water of nissen onder bruggen) is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soorten kan worden uitgesloten.

Concluderend kan de aanwezigheid van nestplaatsen en essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van boom- en gebouwbroedende en overige soorten worden uitgesloten.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Blauwe reiger	5	Grote bonte specht	5
Boerenwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Boomklever	5	Koolmees	5
Boomkruiper	5	Pimpelmees	5
Bonte vliegenvanger	5	Spreeuw	5
Bosuil	5	Torenvalk	5
Ekster	5	Zwarte kraai	5
Gekraagde roodstaart	5	Zwarte mees	5
Glanskop	5	Zwarte roodstaart	5
Gauwe vliegenvanger	5	Zwarte specht	5
Groene specht	5		

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen waaronder de ekster, de koolmees, de pimpelmees en de spreeuw. Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens de terreinbezoeken zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (o.a. merel, roodborst en staartmees). De bosschages en overige vegetatie in en rondom het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten. Soorten als de spreeuw, de witte kwikstaart en de zwarte roodstaart kunnen tot broeden komen binnen de gebouwen. Tijdens het terreinbezoek werd waargenomen dat twee staartmezen een nest maakten direct ten oosten van het Medisch centrum.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Vervolgstappen

Kap-, sloop- en renovatiewerkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. Indien niet mogelijk, plangebied ongeschikt maken vóór het broedseizoen.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	Soort	Beschermingsregime
	HR (artikel 3.5)		HR (artikel 3.5)
Franjestaart	X	Rosse vleermuis	X
Gewone dwergvleermuis	X	Ruige dwergvleermuis	X
Gewone grootoorvleermuis	X	Watervleermuis	X
Laatvlieger	X		

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

De gebouwen in het plangebied bevatten geen geschikte openingen voor vleermuizen. De ruimte tussen de muur en de dakbedekking van 't Raakpunt (A) laat geen ruimte over voor vleermuizen om in te kruipen. De schuren (B) bestaan uit een enkele muur zonder spouwmuur en binnen de gebouwen bestaan geen aparte ruimtes die geschikt zijn voor vleermuizen. Kas (C) bestaat alleen uit glas, wat de ruimte veel te licht en warm maakt als verblijfplaats voor vleermuizen. De monumenten F en G bevatten op meerdere locaties openingen in de gevel dak waardoor vleermuizen het gebouw in kunnen kruipen, zie onderstaande figuur 2.3. Als deze monumenten gerenoveerd worden, is nader onderzoek naar vleermuizen benodigd.

Figuur 2.3: Voorbeelden van geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Bron: Antea Group, 2023.

De gecontroleerde te kappen bomen bevatten geen scheuren, hollen of gaten die geschikt kunnen zijn voor boombewonende vleermuizen. Hiermee is het niet uitgesloten dat naburige bomen wel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen bevatten. Er gaan als gevolg van de geplande kap geen mogelijke verblijfplaatsen in bomen verloren.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn. In het plangebied is geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen, echter er is geen sprake van unieke beplanting en/of structuren die enkel in het plangebied aanwezig zijn. In de omgeving van het plangebied is vergelijkbaar alternatief foerageergebied aanwezig. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied kan worden uitgesloten. In de omgeving van het plangebied bevinden zich grote oppervlakten aan geschikt foerageergebied, vooral ten westen van het plangebied.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren. In het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die kunnen dienen als (essentiële) vliegroute. De aanwezigheid van (essentiële) vliegroutes kan worden uitgesloten.

Advies

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn (artikel 3.5). De gebouwen F en G kunnen als verblijfplaats dienen voor gebouwbewonende vleermuizen (o.a. de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de gewone grootvleermuis). Als gevolg van de renovatie, worden deze mogelijke verblijfplaatsen vernield. Dit is in overtreding met de Wnb. Om het gebruik van het gebouw als verblijfplaats door vleermuizen al dan niet vast te kunnen stellen, is nader onderzoek volgens het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk. Vleermuizen gebruiken hun verblijfplaats door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om het plangebied meerdere malen (minimaal vijf keer) verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober) te bezoeken voor het vleermuisonderzoek.

Lichtverstoring

Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Tijdens de uitvoeringswerkzaamheden dient lichtverstoring op foeragerende vleermuizen en eventuele vleermuisverblijfplaatsen in te behouden gebouwen voorkomen te worden. Dit kan door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (15 april – 15 oktober) geen op de omringende bomen en gebouwen uitschijnende felle verlichting te gebruiken gedurende de schemer en nacht. Hierdoor zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen en foerageergebied van vleermuizen in (de directe omgeving van) het plangebied uit te sluiten. Indien bouwverlichting toch noodzakelijk is, dan moet gebruik gemaakt worden van vleermuisvriendelijke verlichting.

Vervolgstappen

Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen aan te kunnen tonen, is nader onderzoek conform het meest recente vleermuisprotocol (NGB, 2021) noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit minimaal vijf bezoeken verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober).

Daarnaast dient (om lichtverstoring te voorkomen) tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met vleermuizen, door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (15 april – 15 oktober) geen op de omringende bomen of gebouwen uitschijnende felle verlichting te gebruiken gedurende de schemer en nacht. Of indien bouwverlichting toch noodzakelijk is, verlichting toe te passen welke aangepast is aan vleermuizen. Hiervoor zijn verschillende alternatieven op de markt verkrijgbaar.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren Wnb (artikel 3.10)
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	
Boommarter		X	
Bosmuis			X
Das		X	
Dwergspitsmuis			X
Eekhoorn		X	
Huisspitsmuis			X
Konijn			X
Ree			X
Rosse woelmuis			X
Steenmarter		X	
Veldmuis			X
Vos			X

Boommarter

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de boommarter naar voren, waarvan een waarneming op het terrein van Zon en Schild gedaan is. Boommarters leven bij uitstek in bosgebieden, voornamelijk bij aanwezigheid van oudere bomen met voldoende holtes. De opgaande beplanting binnen het plangebied en directe omgeving is potentieel geschikt als leefgebied voor deze soort. De boommarter kan gebruik maken van de bomen of konijnenholen binnen het NNN-gebied als verblijfplaats of van de bouwrijp te maken velden binnen het plangebied als foerageermogelijkheid. Tijdens het terreinbezoek en in de te kappen bomen zijn geen individuen, verblijfplaatsen en/of sporen (zoals uitwerpselen) aangetroffen. Met de beoogde werkzaamheden blijven de bomen en holen in het NNN-gebied behouden en er blijven genoeg alternatieve en soortgelijke grasvelden over met de nieuwbouwplannen. Het betreft velden binnen het zorgpark en golfvelden ten zuidoosten van het plangebied. Op basis hiervan wordt de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de boommarter binnen het plangebied uitgesloten.

Das

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de das naar voren. De das leeft in allerlei soorten biotopen, maar heeft voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. De opgaande beplanting in de directe omgeving is potentieel geschikt als leefgebied voor deze soort. Tijdens het terreinbezoek is er ook een foeragerende das gezien.

Het NNN-gebied in het westen van het plangebied kon mogelijk verblijfplaatsen van dassen bevatten, maar tijdens het veldbezoek zijn binnen een straal van 50 meter van de te realiseren gebouwen, parkeerplaatsen of werkzaamheden geen individuen, sporen of voor dassen geschikte verblijfplaatsen gevonden. Hierdoor kan verstoring van een dassenburcht worden uitgesloten.

Eekhoorn

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de eekhoorn naar voren. Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. De grote hoeveelheid loof- en naaldbomen binnen het plangebied en directe omgeving is potentieel geschikt als leefgebied voor deze soort. Tijdens het terreinbezoek en in en rondom de te kappen bomen zijn geen individuen, verblijfplaatsen en/of sporen (zoals vraatsporen) aangetroffen. Op basis hiervan wordt de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor eekhoorn binnen het plangebied uitgesloten.

Steenmarter

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de steenmarter naar voren. De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden en is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en zelfs in grote steden. De gebouwen zijn potentieel geschikt voor de soort om in te verblijven. Tijdens het terreinbezoek zijn de gebouwen rondom afgelopen op zoek naar inkruipruimten die geschikt zijn voor steenmarter. Deze zijn niet aangetroffen. Eveneens zijn er geen overige sporen (zoals uitwerpselen) aangetroffen. Op basis hiervan wordt de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de steenmarter binnen het plangebied uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is in de directe omgeving van het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als bosmuis, egel, huisspitsmuis en konijn. Tijdens het terreinbezoek zijn wroetsporen van konijn aangetroffen. Tevens zijn verblijfplaatsen (konijnenholen) aangetroffen rondom het Hebron gebouw (deze locatie valt echter buiten de scope van deze toets). Het is mogelijk dat konijnen holen/burchten uitgraven in het plangebied. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op egel, konijn en (spits)muizen optreden. Binnen de provincie Utrecht geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.8 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Reptielen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van reptielen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5. Overzicht van waargenomen reptielen binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Hazelworm		X
Ringslang		X
Zandhagedis	X	

Hazelworm

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de hazelworm naar voren. De hazelworm komt voor in onder meer open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen en wegbermen. Rondom de gebouwen is grotendeels onvoldoende dichte vegetatie die als noodzakelijke dekking voor hazelworm kan dienen. De enkele delen met voldoende dichte vegetatie rondom de gebouwen zijn te geïsoleerd (sluiten niet aan op vegetatie in de omgeving) en te klein als leefgebied voor de hazelworm. De aanwezigheid van (essentieel) leefgebied voor de hazelworm binnen het plangebied is uitgesloten.

Ringslang

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de ringslang naar voren. Voor deze soort van veentjes, heide, hoogveenrestanten en ruige bosranden is geen geschikt biotoop aanwezig binnen het plangebied en directe omgeving. De aanwezigheid van (essentieel) leefgebied voor de ringslang binnen het plangebied is uitgesloten.

Zandhagedis

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de zandhagedis naar voren. Voor deze soort van met name droge struikheideterreinen (in het binnenland) is geen geschikt biotoop aanwezig binnen het plangebied en

directe omgeving. De aanwezigheid van (essentieel) leefgebied voor de zandhagedis binnen het plangebied is uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde reptielen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.6 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6. Overzicht van waargenomen binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Bruine eikenpage		X
Grote vos		X

Bruine eikenpage

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de bruine eikenpage naar voren. De bruine eikenpage komt voor op arme zandgronden met (open) eikenbos en structuurrijke bosranden (Vlinderstichting, z.d.). Geschikte waardplanten zijn met name jonge eikjes. Deze ontbreken binnen het plangebied. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de bruine eikenpage is hierdoor uitgesloten.

Grote vos

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de grote vos naar voren. De grote vos komt voor in vochtige, open bossen en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Waardplanten zijn vooral iep, daarnaast ook zoete kers en sommige wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). Voornoemde waardplanten ontbreken binnen het plangebied. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de grote vos is hierdoor uitgesloten.

Overige beschermde soorten insecten worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of ongeschiktheid van het aanwezige biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied en directe omgeving.

2.3.7 Zaadplanten, varens en bladmossen

Uit de bureaustudie zijn geen waarnemingen van beschermde soorten planten naar voren gekomen. Tijdens het terreinbezoek is gelet op de aanwezigheid van geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten. Deze zijn niet aangetroffen. De vegetatie rondom de gebouwen betreft onderhouden tuinvegetatie met algemene vegetatie als vogelmuur, reigers- en ooievaarsbek.

Op basis van het terreinbezoek worden beschermde zaadplanten, varens en bladmossen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.8 Zorgplicht

In het plangebied kunnen egel, konijnen en (spits)muizen aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde

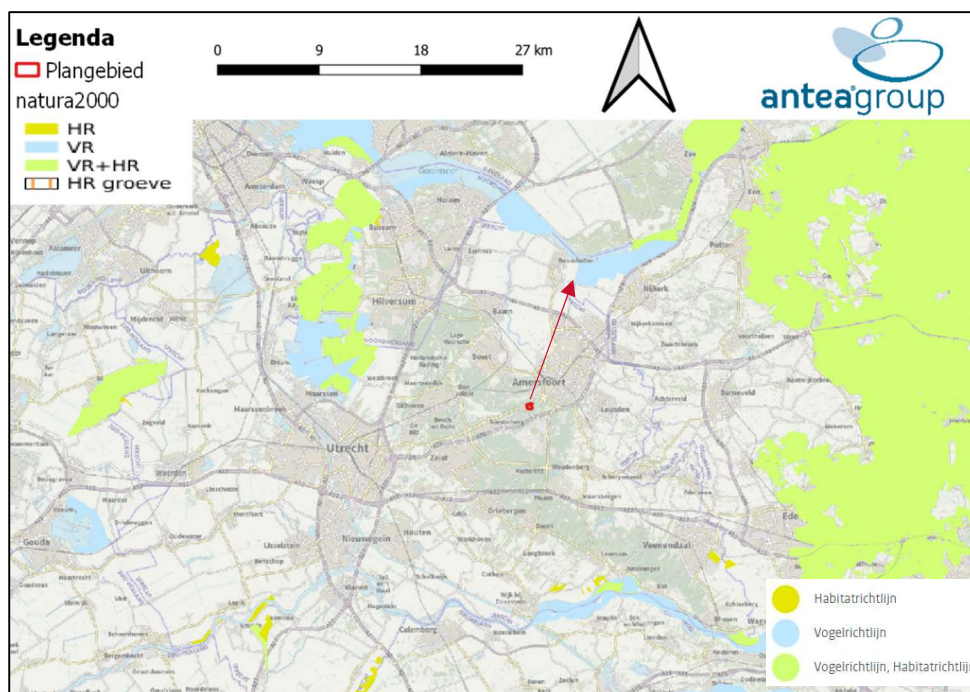
maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.7.

Tabel 2.7. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkzaamhedengebied kort maaien. Bij het aantreffen van holen deze eerst handmatig uitgraven zodat dieren kunnen wegvluchten Naar één kant werken zodat dieren kunnen wegvluchten.

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Eemmeer en Gooimeer en ligt op circa 11 kilometer afstand ten Noorden van het plangebied (zie figuur 2.3). Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn. Binnen een straal van 15 km ligt nog een ander Natura 2000-gebied. Het betreft de Oostelijke vechtplassen.

Figuur 2.2. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rood omkaderd). Bron: QGIS, 2023.

Bij voorliggend planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. Er kan daardoor sprake zijn van zowel tijdelijke als permanente effecten.

De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van alle storingsfactoren, zoals bijvoorbeeld verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermessing. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermessing en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten.

De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Geadviseerd wordt dan ook om een dergelijke berekening uit te voeren.

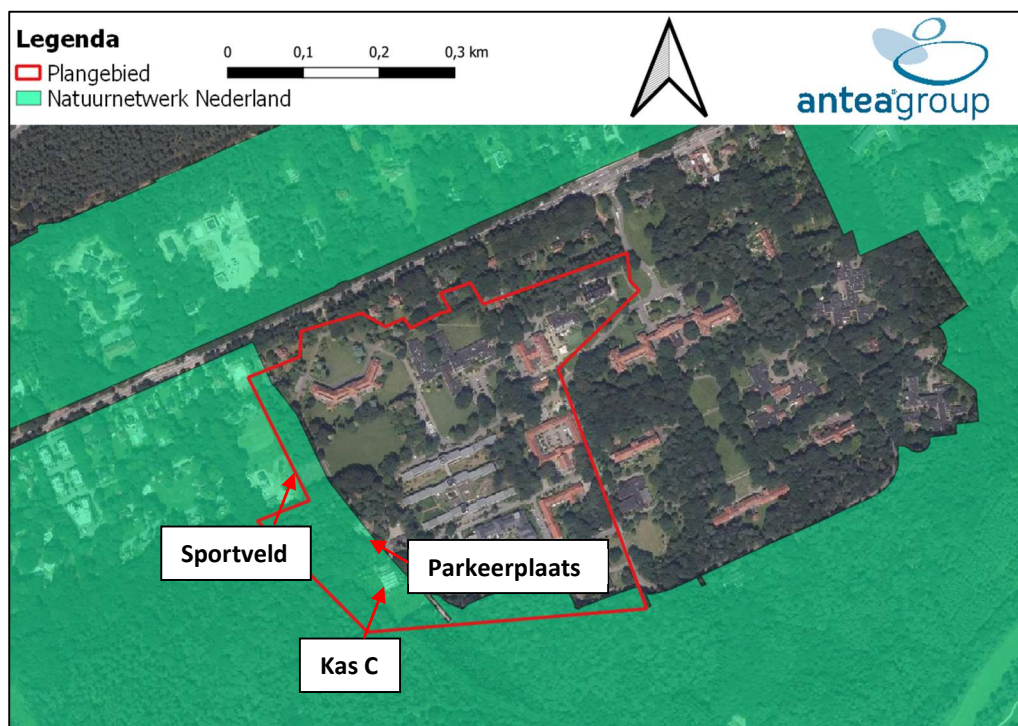
Indien uit de AERIUS-berekening volgt dat er als gevolg van het voornemen een verhoogde stikstofdepositie plaats vindt op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, dient dit ecologisch te worden beschouwd door middel van een ecologische Voortoets Stikstof.

Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de aanlegfase en de gebruikersfase te worden opgesteld. Indien sprake is van een toename in stikstofdepositie, dient een ecologische Voorstoets Stikstof te worden opgesteld.

2.5 NNN

Een deel van het plangebied, namelijk de te slopen kas, de te verwijderen verharding (sportvelden) en ongeveer 70 te realiseren parkeerplaatsen bevinden zich binnen de begrenzing van het NNN (gebied met natuurtype N16.03 Droog bos met productie). Zie ook figuur 2.3 t/m 2.6. Het plan betreft de omvorming van bestaande verhardingen naar de functie Verkeer (parkeren), Wonen en Bos. De natuurwaarden uit natuurtype N16.03 zijn in de huidige situatie niet aanwezig in het gebied, dit vanwege de verhardingen.

Figuur 2.3. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het NNN (groen). Bron: QGIS, 2023.

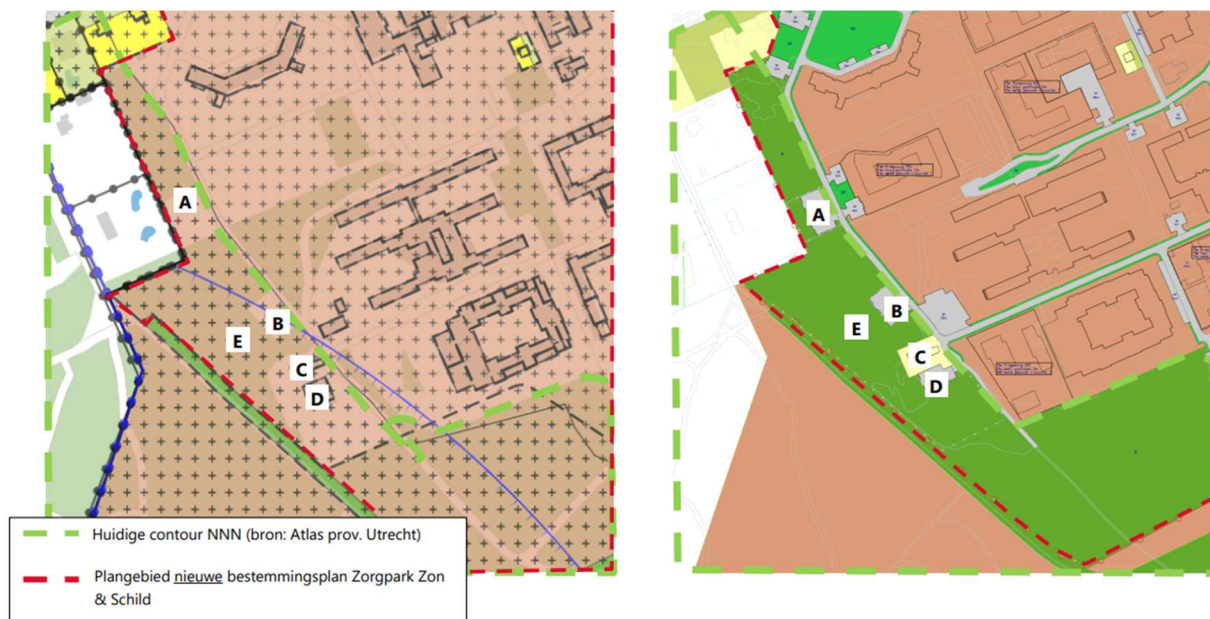

Figuur 2.4 Natuurbeheertype N16.03 in het plangebied (bron: Atlas provincie Utrecht (provincie-utrecht.nl)).

Figuur 2.5. Impressie van de plekken waar parkeerplaatsen voorzien zijn binnen NNN-gebied. Bron Antea Group (2023).

Het natuurtipe N16.03 wordt gekenmerkt door met name aanwezigheid van broedvogels. Er worden geen bomen verwijderd en er gaan geen bosschages verloren. De doelsoorten uit het natuurtipe worden hier niet gevonden vanwege het huidige gebruik en reeds aanwezige (beperkte) verstoring én omdat er geen bomen in het te ontwikkelen deel van het NNN staan die worden aangetast. Er gaan als gevolg van de ontwikkeling (bestemmingswijziging, maatschappelijk naar verkeer (parkeren)) geen wezenlijke kenmerken en waarden verloren. In de nieuwe situatie wordt parkeerverlichting geplaatst bij de parkeercoffers. Om verstoring van lichtuitstraling naar het omliggende (NNN) gebied te voorkomen, wordt geadviseerd om te kiezen voor lage armaturen en/of verlichting die alleen de parkeercoffers verlichten. Uitstraling naar de omgeving dient voorkomen te worden. Op deze manier is verstoring op het NNN gebied te voorkomen.

Wijziging bestemming:

- Binnen de huidige NNN-contour zijn de volgende bestemmingswijzigingen voorzien:

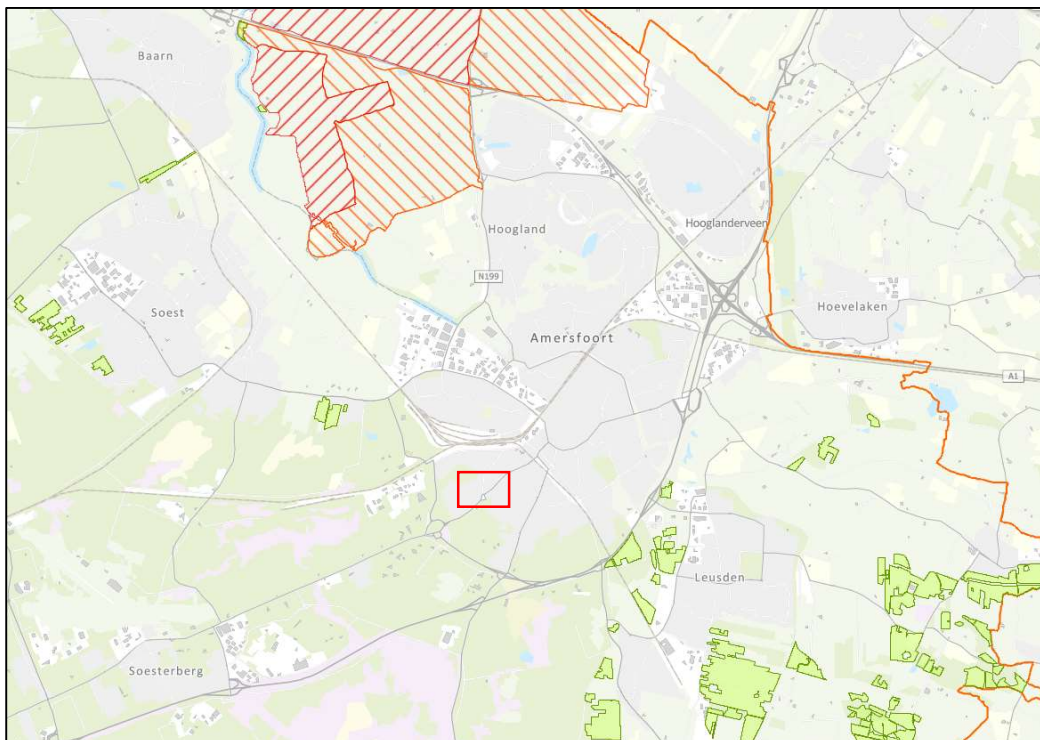
	Huidige bestemming	Nieuwe bestemming
A	Maatschappelijk	Verkeer, functieaanduiding parkeren
B	Maatschappelijk	Verkeer, functieaanduiding parkeren
C	Maatschappelijk	Wonen
D	Maatschappelijk	Verkeer, functieaanduiding parkeren
E	Maatschappelijk	Bos

- A & B betreft omzetten van oude tennisbanen (buiten gebruik) naar parkeerplaatsen;
- C betreft herbestemmen van een monumentale tuinhuiswoning van maatschappelijk naar wonen;
- D betreft omzetten van kas naar parkeerplaats;
- E betreft het omzetten van groot deel maatschappelijk naar bestemming Bos (extra gebiedsbescherming; is nu ook bos en blijft het ook);

Figuur 2.6. Impressie van het vigerende bestemmingsplan en het nieuwe (concept) bestemmingsplan Zorgpark Zon & Schild.

2.6 Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt (ver) buiten de begrenzing van de Groene contour, Weidevogelkerngebieden en weidevogelrandzones (zie figuur 2.7) zoals beschreven en vastgelegd in de Interim Omgevingsverordening 2021. Als gevolg van het planvoornemen zijn negatieve effecten hierop uitgesloten. Wat betreft overig provinciaal beleid zijn er geen vervolgstappen aan de orde.

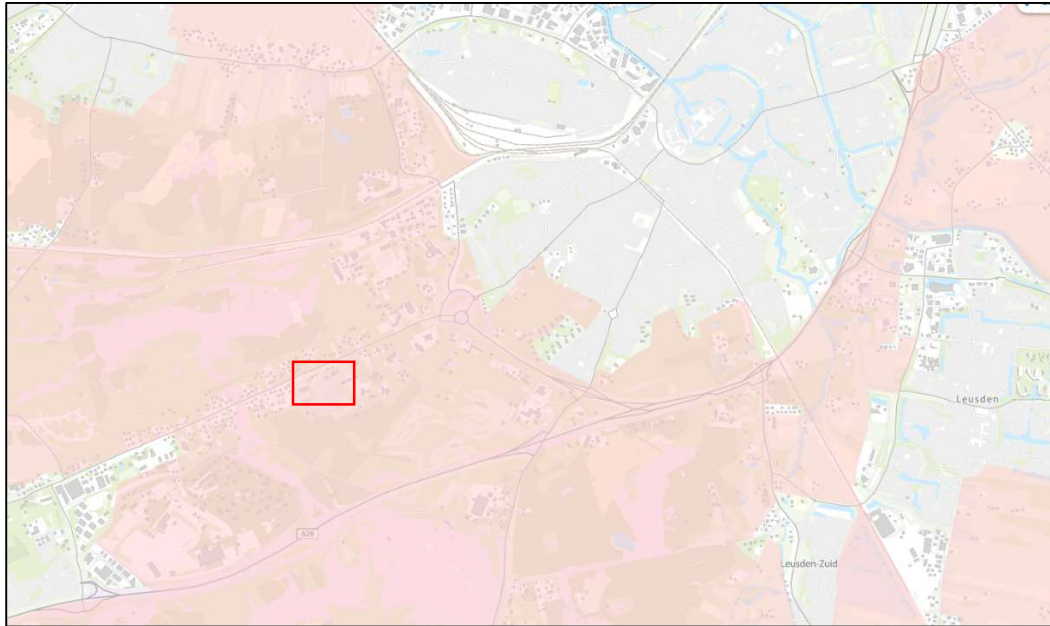

Figuur 2.7. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Weidevogelkerngebieden (rood gearceerd), weidevogelrandzones (oranje gearceerd) en Groene contour (in groen). Bron: Geo- Point website van de Provincie Utrecht.

2.7 Beschermde houtopstanden Wnb

Het plangebied bevindt zich buiten de bebouwde kom Wnb (of voormalige Boswet). De enkele bomen binnen het plangebied (de twee binnen gebouw A en één boom direct daaraan grenzend) die mogelijk gekapt kunnen worden zijn geen onderdeel van een bosschage die een oppervlakte heeft van meer dan 1000 m² en maken geen deel uit van een rijbeplanting van meer dan 20 bomen, gerekend over het totaal aantal rijen. Daarmee vallen de bomen niet onder de definitie van beschermde houtopstanden Wnb.

Daarnaast bevinden zich bomen in de directe omgeving (zuidzijde) van gebouw D die wel onderdeel uitmaken van een bosschage met een oppervlakte van meer dan 1000 m². Met de sloop van het gebouw zullen deze bomen niet aangetast worden (liggen buiten de invloedssfeer). Beschermde houtopstanden Wnb zijn daarom niet relevant voor voorliggend planvoornemen. Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

Figuur 2.8. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de begrenzing van de bebouwde kom Wnb (buiten bebouwde kom Wnb in roze weergegeven). Bron: Geo- Point website van de Provincie Utrecht.

2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

In de voorgaande natuurtoetsen is al ruimschoots aandacht besteed aan de kansen voor natuurwaarden in het plangebied. Hierop is echter nog een waardevolle toevoeging, namelijk het planten van stinzenflora. Tijdens het terreinbezoek viel het op dat er veel (intensief onderhouden) grasvelden in het Zorgpark aanwezig zijn. De beleving van een landgoed kan worden verhoogd door het aanplanten van verwilderingsbollen die worden gerekend tot de stinzenflora.

Stinzenflora is de verzamelnaam voor planten die traditioneel werden aangeplant op landgoederen en buitenplaatsen in Nederland en afkomstig zijn uit verschillende delen van Europa. Naast hun historische en culturele waarde hebben (verwilderde) stinzenflora ook een positief effect op de insectenpopulatie. Dit komt doordat deze planten al in een vroeg stadium van het voorjaar bloeien, nog voor de bomen blad krijgen, waardoor deze planten voor de insecten een belangrijke voedselbron vormen. Een goede insectenpopulatie kan vervolgens een aanjager vormen voor het ecosysteem doordat zij op hun beurt een voedselbron bieden aan vogels. Bovendien dragen de stinzenflora bij aan het landschapskarakter van het landgoed.

Om deze redenen zou het planten van stinzenflora op de grasvelden in het plangebied niet alleen de biodiversiteit en insectenpopulatie ten goede komen, maar tevens bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het landschap.

Figuur 2.6. Een voorbeeld van stinzenflora op een landgoed. Bron: Roots magazine (2022).

Tabel 2.8. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Stinzenflora aanplanten op bestaande grasvelden	Bijdrage aan de botanische variatie en leefgebied van bestuivende insecten binnen het plangebied.	(Gifvrije) bollen van stinzenflora planten bij of in de grasvelden, eventueel met hulp van een deskundig ecologisch hovenier.

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels en vleermuizen. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels met jaarrond beschermde boomnesten	Mogelijk	Ja, zie tabel 3.2	Nog onbekend	Mogelijk
Vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen	Mogelijk in gebouw F en G	Ja, zie tabel 3.2	Nog onbekend	Mogelijk
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in opgaande begroeiing	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – verblijfplaatsen	Mogelijke verblijfplaatsen in F en G en naburig gebouw 'de Veste' en in (te behouden) bomen.	Ja, voor F en G. Nee, voor De Veste en te behouden bomen	Ja, zie tabel 3.3	Mogelijk voor F en G. Nee, voor de Veste en te behouden bomen, mits maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentieel foerageergebied	In directe omgeving (essentieel) foerageergebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Vrijgestelde soorten	Zie tabel 3.3			

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar soorten met een jaarrond beschermd nest, huismus, gierzwaluw en kerkuil en daarnaast naar vleermuizen. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Soorten met een jaarrond beschermd nest	Controle op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten voorafgaand aan de werkzaamheden in bomen/opgaande vegetatie. Tevens in bomen die in een straal van 75 meter rondom de te slopen, renoveren gebouwen of te ontwikkelen kavels staan.
Huisemus	Twee inventarisatiemomenten tussen 1 april en 15 mei, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Ook is mogelijk om vier inventarisatiemoment uit te voeren in de periode 10 maart tot en met 20 juni.
Gierzwaluw	Drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei -15 juli, waarbij minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli plaatsvindt.
Vleermuis	Minimaal vijf bezoeken verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober).

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen. Indien niet mogelijk, plangebied ongeschikt maken vóór het broedseizoen. (door verwijderen van opgaande vegetatie en kortmaaien lage vegetatie).
Vleermuizen	Geen op de omringende gebouwen of bomen uitschijnende felle verlichting gebruiken bij werkzaamheden tijdens de schemer en nacht in de periode 15 april – 15 oktober.

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.8 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.4.

Tabel 3.4. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien Bij het aantreffen van holen deze eerst handmatig uitgraven zodat dieren kunnen wegvluchten Naar één kant werken zodat dieren kunnen wegvluchten.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Natura 2000

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, onder meer Eemmeer en Gooimeer op circa 11 km afstand.

Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermesting door stikstofdepositie.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Wnb-vergunning of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend.

3.2.2 NNN

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebied opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies NNN-gebied.

	NNN
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Plangebied is deels in NNN gelegen
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Nee. Het advies is bij de parkeerkoersers te kiezen voor lage armaturen en/of verlichting die alleen de parkeerkoersers verlichten. Uitstraling naar de omgeving dient voorkomen te worden.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.2.3 Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de Groene contour en weidevogelgebieden. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

3.3 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn voor wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde. Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

3.4 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

In tabel 3.6 zijn de kansen voor het verbeteren van de natuurwaarden bij voorliggende planvoornemen uiteengezet.

Tabel 3.6. Conclusies kansen voor natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Stinzenflora aanplanten op bestaande grasvelden	Bijdrage aan de botanische variatie en leefgebied van bestuivende insecten binnen het plangebied.	(Gifvrije) bollen van stinzenflora planten bij of in de grasvelden, eventueel met hulp van een deskundig ecologisch hovenier.

Literatuurlijst

Bergers, P. & La Haye, M. 2000. Kleine zoogdieren betrouwbaarder en efficiënter inventariseren. De Levende Natuur 101(2):52-58.

BIJ12, 2022a. Kennisdocument huismus (*Passer domesticus*). Versie 2.0, juni 2022.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument gierzwaluw (*Apus apus*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017c. Kennisdocument kerkuil (*Tyto alba*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017d. Kennisdocument gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017e. Kennisdocument das (*Meles meles*). Versie 1.0, juli 2017.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2021. Vleermuisprotocol 2021.

Spitzen-van der Sluijs, A. & Creemers, R.C.M., z.d. Atlastekst hazelworm.

Overig

NDFF

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2022.

www.floron.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Foto stinzenflora: <https://www.rootsmagazine.nl/nieuws/fleurige-stinzenplanten/>

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.
Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De hierin opgenomen vrijstelling van Wnb-vergunningplicht voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb) vervalt met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 2 november 2022 in de Porthos-zaak.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de

provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
 - de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
 - tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de

belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden.

Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
 - houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
 - houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
 - houtopstanden op erven of in tuinen;
 - fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
 - naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
 - kweekgoed;
 - uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
 - het dunnen van een houtopstand;
 - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013;
 - vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
 - vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
 - vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening. Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2023 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2022) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF 29-03-2023 op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD Capelle aan den IJssel
Postbus 8590
3009 AN Rotterdam
T. +31 6 22 91 69 56
E. dorien.lampe@Anteagroup.nl

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl